

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 150-400, 350-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r

1968. július 9.

bb 1. külföldön turnéznak színházaink - budapestre jön a ljubljai szlovén nemzeti színház

i pr/hné-ju sr la

1968. július 9.

a következő hetekben, hónapokban számos budapesti színház társulata kerekedik fel, s utazik hosszabb-rövidebb időre külföldre. néhány társulat a nyári szünetet használja fel a különböző külföldi meghívások teljesítésére, több társulat fesztiválon vesz részt, s van, amelyik „cserealapon” utazik.

a fővárosi operett színház társulata július 25-én indul olasz-jugoszláv vendégkörutjára. a turné állomásai főformán törzshelyei a színháznak, hiszen mind triesztben, mind ljubljában a korábbi években már számos fennő sikerű operett-est szereplői voltak. a 140 tagú társulat erre a turnéra lehár: viz özveggy-ével és fényes-szabolcs maya-jával készül.

a napokban tért haza angliából az állami bábszínház művészcsoportja, s rövid pihenő után ismét utnak indul. a meghívás zágrábba, az ottani eszperantista bábfesztiválra szól. a seregszemlén „a bívös tűzszerszám” című mesedarabot játsszák. a bábosaink érdekesség: a darab szerepeit a művészek eszperantoul tanulták meg.

a következő színházi évadot külföldi turnéval kezdi a thalia színház társulata: a tervek szerint szeptember 5-15 között bukarestben, illetve kolozsvárott lépnek közönség elé. utazó-repertoárjuk moricz zsigmond: csibé-je és örkény istván: tóték című tragikomédiája lesz. ez alatt az idő alatt lát vendégül budapest egy romániai színházat: a vendégművészek madách művel, az ember tragédiájával és delavrancea: fürgeteg-jével mutatkoznak be.

/ folyt. köv. /

16

bb 1. / külföldön turnéznak... 1. folyt./-ju

a vígszínház idei terveiben jugoszláviai vendégjáték szerepel: október 14-én indulnak, s mintegy tíz napot töltenek belgrádban, Ljubljánban és mariborban. két darabot visznek, a testőr-t és a szerelem ó!-t játsszák majd felváltva. viszonzás-képp novemberben Ljubljánai szlovén nemzeti színház vendégszerepel majd hazánkban: színészeit öt előadáson láthatja a közönség a vígszínházban, továbbá székesfehérvárott és miskolcon.

ugyancsak jugoszláviát választotta vendégfellépéseinek színhelyül a budapesti nemzeti színház. utazásuk kicsit későbbre esik: a jövő év áprilisában lépnek majd fel belgrádban és újvidéken. /mti/

-. -

bb 2. térszene a balaton parton

vid-kz/tné-ju ká la

1968. július 9.

a nagy külföldi fürdő helyek, illetve a hazai gyakorlatból balatonfüred példájára az idén már öt forgalmas balaton-i üdülőtelen - badacsonyban, keszthelyen, hévízen, siófokon és balatonfüreden - tartanak délutáni szabadtéri koncerteket. balatonfüreden - a tóparti tagore sétány mellett - a veszprémi zene-tanárok lyra kísérettel szórakoztatja a gyógy- és üdülőhely vendégseregét. /mti/

-. -

bb 3. kinyílt a soproni ciklámen

vid-cs/mné-ju ká la

1968. július 9.

az országban egyedül az alpok magyarországi nyulványain, a lővérekben virít nagyobb területen a védetté nyilvánított, pompás lila színű, bódító illatot árasztó erdei ciklámen. a kirándulók kedvelt virága az idén a szokottnál korábban bontotta ki szirmait, és a soproni ünnepi hetekre érkező turisták, kis csokrokba kötve, máris vásárolhatják a történelmi város utcai árúseinál. /mti/

-. -

-2-

bb 4. magyar lovak is indulnak a müncheni derbyn

i jf/j-lm la

1968. július 9.

a keddre virradó éjszaka elutazott münchenbe a magyar lovasválogatott, amely idén is részt vesz a bajor derbyn. a lósport vállalat különleges tehergépkocsijának boxaiban hat lovat helyeztek el. közülük kettő indul a 15 000 márkás nagydíjban, a háromévesek futamában; a gelics mihály nemzetközi mesterzsoké által lovagolt bécsi és magyar derby-győztes seebirk, míg farkas tibor, a másik magyar zsoké a magyar derby harmadik helyezett lovával, a muskattlival indul. két lovat neveztek be a kétévesek futamába is.

a bajor derby színhelyére kedden este érkeznek meg a magyar lovasok, és a velük együtt utazó stircula józsef idomár. a versenyt két évvel ezelőtt a magyar nemigaz nyerte, tavaly pedig a némo kapitány másodikként futott át a célvonalon. /mti/

-. -

bb 5. látványos légi gyakorlatok - tanévzáró ünnepség csepelen

i fe/gk-lm sr

1968. július 9.

változatos, látványos program várja a nézőket július 13-án a csepel vas- és fémművek központi sporttelepén: a belügyminisztérium tanintézetének végzősei tanévzáró ünnepségen adnak számot felkészültségükről, ügyességükről. a „nyitóképet”, a bm rendőrtisztai akadémia, a tiszthelyettesképző és az alapfoku rendőrskola, valamint a budapesti karhatalmi ezred 500 végzős hallgatója mutatja be. ezt követi a csepel sc és az újpesti dőzsa sportiskolásainak együttes tornagyakorlata, majd a közönség kedvencei, az idomított rendőrkutyák mutatkoznak be. művészi torna, 4x400 méteres fegyveres váltófutás, motoros ügyességi verseny, repülőgéppel végzett mutatványok gazdagítják a programot, amelyek záróakkordjaként 800 tornász tart bemutatót.

a délután 5 órakor kezdődő tanévzáró ünnepséget a belügyminisztérium a csepel vas- és fémművek pártbizottságával, valamint az msmp 21. kerületi bizottságával együtt rendezzi. /mti/

-. -

- 3 -

bb 6. horgász-testvérvárosok: mohács és bezdán

a vid-cs/tné-ju ká la

1968. július 9.

horgász-testvérváros lett mohács és a jugoszláviai bezdán. a két hasonló jellegű duna-menti város horgászai elhatározták, hogy rendszeresen találkoznak és közös horgászversenyeket rendeznek. elsőként a mohácsiak tettek tisztelgő látogatást különhajóval több mint százan, majd a bezdániak látogattak el mohácsra. mindkét helyen közös horgászversenyt és baráti találkozót rendeztek. a barátság elmélyítése végett a horgászok egyenként is választottak maguknak partnert. a találkozókat a jövőben évente megismétlik. a mohácsiak és a bezdániak sikeres kezdeményezése nyomán a baranyai horgászok intéző bizottsága - a megye területén működő 16 horgászegyesület képviselőjében - kapcsolatot létesített a vajdasági terület horgászszervezetével. a pécsi tavon augusztusban tartják a kétnapos herman ottó horgász-émlékversenyt, s erre a jugoszláv horgászokat is meghívták. /mti/

--

bb 7. rózsavásár a balaton partján

vid-cs/mné-ju ká la

1968. július 9.

valóságos rózsamező állítja meg a balaton délkeleti partja közelében az üdülő és kiránduló vendégeket: a badacsonyi állami gazdaság alsótekeresi körzetében több ezer rózsatermés ezekben a napokban bontotta ki teljes virágpompáját. a rózsatelep idegenforgalmi látványosság. a különféle alakú és színű rózsák között a legérdekesebbek a fekete és a kék árnyalatúak. a balatoni kirándulók kívánságára helyszíni árusítást szervezett az állami gazdaság. a rózsáliget szélén felállított pavilonban naponta több százán vásárolnak rózsát. a közelben lévő síkfoki nyaralók-ból és szállodákból is gyakran érkezik rendelés a boy-szolgálat közvetítésével. /mti/

--

-4-

bb 8. közös csempészet - tizhónapi szabadságvesztés

i bc/hné-lm ér

1968. július 9.

Lukács Ferenc, 56 éves filmnyomó kisiparos, budapesti lakos Magyarországra látogató külföldi barátjától 200 dollárt kapott. a valutát nem ajánlotta fel vételre a nemzeti banknak, s később - különféle árucikkkel együtt - Lengyelországba csempészte és ott beváltotta. két barátjával együtt, külön-külön gépkocsikon utaztak ki, s megállapodtak, hogy Lukács részére kisipari tevékenységénél használatos és itthon nehezen beszerezhető szilonyanyagot csempészenek be. a közreműködésért Lukács elengedte barátainak korábbi adósságukat. Lukács odakint 240 méter anyagot vásárolt, majd feldarabolta, s több kisebb csomagot készített. ezeket a gépkocsik utasai között szétosztotta, s így a vámelőírások megkerülésével hozták át a határon.

a központi kerületi bíróság Lukács Ferencet tizhónapi szabadságvesztésre ítélte, s elrendelte a vele szemben korábban, szintén devizabüntetéért kiszabott kilenchrónapi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. a bíróság a csempészésben segítségére volt két társát pénzbüntetésre ítélte, s ezenkívül 7 000 forint elkobzást pótló egyenérték megfizetésére kötelezte az elítélteket. /mti/

--

bb 9. szatyrok „göndörített”, műanyag-fonálból

a-vid kz/tné-lm ká

1968. július 9.

„göndörített”, műanyag-fonálból készülő piaci szatyrok sorozatgyártását kezdte meg a kenderfonó- és szövőipari vállalat szegedi hálókészítő üzeme. a sok ágból font, illetve tulsodrott fonalakat hőreggizéssel spirálrugóhoz hasonlóra alakítják. a belőle készült szatyrok mindössze tenyérnyi nagyságúak, s annyira kinyulnak, hogy 8-10 kiló áru elfér bennük. később ismét visszanyerik eredeti méretüket. az idén 20 ezer rugalmas piaci táskát kerül a boltokba a szegedi üzemből. /mti/

--

- 5 -

bb. 10. tartjuk be a közegészségügyi előírásokat - hogyan védekezünk továbbra is a kánikula ellen

1 ms/gk/sr/gy/ta

1968. július 9.

a fővárosi köjál-ban kapott tájékoztatás szerint a hetek óta tartó nagy meleg lényegében nem befolyásolta a közegészségügyi helyzetet, a szokásos nyári belfertőzések, hasmenéses betegségek száma nem emelkedett különösebb mértékben. a nagy meleg természetesen jócskán vet fel egészségügyi problémákat az az öltözködés, az ételmiszerhigiéne, a lakások kedvező belső klímájának fenntartása és a nyaralás, fürdőzés tekintetében.

az öltözködésben a szellős, könnyű nem szoros öltözékek kivül, ami a test párolgását, lehülését segíti, gondolni kell a fejet érő napsugárzás esetleges egészségkárosító hatására is. ezért ne tartózkodjunk túl sokat vagy szükségtelenül a tűző napon, és ha ezt munkánknál, hivatásunknál fogva nem kerülhetjük el, akkor védjük fejünket sapkával, könnyű szalmakalappal.

az ételmezéssel kapcsolatban fokozódik a háziasszonyok gondja, mert a legtöbb ételmiszer gyorsan romlik. ezért leghevesebben frissen vásárolt áruból készíteni a nyári ételeket. nagy segítség a hűtőszekrény, amelynek plusz 4 fokos hőmérséklete a legalkalmasabb az ételmiszerek biztonságos tárolására. kánikulában még a legjobb hűtőszekrényben se tároljunk túl sokáig ételmi anyagokat. különösen a tej és tejtermékek a belsőségek - máj, vesevelő, tüdő - romlanak gyorsan. már bevásárláskor ügyelni kell az ételmiszerek szétválasztására, hogy a burgonya vagy főzelékfélék, az ugynevezett földes áruk ne szennyezzenek be például a kenyert és más ételmiszereket. nagyon praktikusak és olcsók a nylonzacskók. a hűtőszekrénybe helyezés előtt az ételmiszereket meg kell tisztítani, le kell mosni és lehetőleg „szakosítva”, tárolni. a hosszú ideig tartó tárolás már azért is aggályos, mert számolni lehet áramingadozással vagy kikapcsolással, stb. aminek következtében megszűnik a biztonságos hűtés lehetősége.

a háztartási ételmérgezések legjobban úgy kerülhetők el, ha csak annyit főznek, amennyit egyszerre el is fogyasztanak. készített még hűtőszekrényben is legfeljebb pár óráig szabad tárolni és újra-felhasználás előtt nem elegendő a felmelegítés, hanem az ételt újból fel kell forralni vagy át kell sütni, még ha ezzel ízéből, értékéből vesztené is. cukrászati termékek a nagy melegben könnyen romlanak, ezeket csak hűtőszekrényben szabad tárolni.

/folyt. köv./

8.45/e Hc 925

930 J

- 6 -

bb. 10. /tratsuk be.... 1. folyt./ gy

jó, ha elegendő tiszta ivóvizet tartunk lehűtve, és természetesen nagyon kellemes a nagy melegben a jól behűtött, de nem jegelt ásványviz, üdítőital, gyümölcslé, stb. szeszes italt viszont ne fogyasszunk, mert nemcsak hogy nem üdít, hanem egyenesen zavarja a szervezet védekezését a nagy meleggel szemben.

a lakásokat védjük a közvetlen napsugárzástól redőnyökkel, függönyökkel. szélcsendes időben nem kell félnünk a huzattól. a vízkorlátozás idején is van lehetőség naponta többszöri langyosvizes tusolásra.

a strandolók fokozottan tartásuk meg a közegészségügyi előírásokat, szennyes, homokos testtel ne menjenek a medencébe, fürdés előtt tusoljanak. nagyon fontos a tisztaság. az eldobált hulladékok nemcsak sérüléseket okozhatnak, hanem valósággal vonzzák a legyeket. a vízben ne ülünk hosszú ideig, mert a nap ultraibolya sugarai ártalmasak lehetnek. leghelyesebb többször rövid időt tölteni a vízben, utána árnyékban szárítkoznunk. így a test jobban lehül és edződik. felhevült testtel sohasse ugorjunk vízbe, fokozatosan hűtsük le szervezetünket. a fokozatosság különösen a napozásban ajánlatos. óvatosan emeljük a tűző napon töltött időt, tartózkodjunk minél többet árnyékban. a túlzott napozás egészséges szervezetnek sem előnyös, szív- és érrendszeri betegeknek, magas vérnyomásban szenvedőknek, idegbetegeknek, fekvőbetegeknek pedig súlyos ártalmakat is okozhat. elrettentő példa lehet a legutóbbi vasárnap, amikor nem egy budapesti kerületben nyolc-tíz esetben is nap-szúrás lett a mértéktelen napfürdőzés következménye./mti/

..

bb. 14. szépülnek, bővülnek a pécsi turista-házak

vid-kz/tné/ká/gy/ta

1968. július 9.

szépítik, bővítik a pécsi turista-házakat. az istenkuti turistaház kerthelyiségét nagyobbítják, ugyanakkor új butorokkal rendezik be a horgászok és vadászok e kedvelt tanyáját. fehérkúton kényelmes, tetszetős lengyel vikendházak felállításával javítják az elhelyezési lehetőségeket. dömökapunál hárommillió forintos költséggel új turistaszálló épül./mti/

..

8.45/11 Hc 925

930 J

- 7 -

bb. 13. törvényerejű rendelet jelent meg a vetőmagvakról és az egyéb növényi szaporítóanyagokról - az mti hirmagyarázata

i jf/j/11 la

1968. július 9.

a magyar közlöny legutóbbi száma közli a vetőmagvakról és egyéb növényi szaporítóanyagokról szóló törvényerejű rendeletet és a végrehajtásról intézkedő kormányhatározatot, valamint a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszternek a részletes szabályozást tartalmazó rendeleteit.

az elnöki tanács törvényerejű rendeletének hatálya kiterjed a mezőgazdasági kulturnövények vetőmagjára és a szőlő-, gyümölcsfa-, diszfaiskola szaporítóanyagok előállítására, forgalmára, felhasználására és ellenőrzésére.

x x x

az mti hirmagyarázója írja:

a vetőmagvak és egyéb növényi szaporítóanyagok előállítása, forgalmazása és felhasználása mindaddig nem volt egységesen szabályozva. a 1895-től napjainkig kiadott jogszabályok mindig csak egy-egy részkerdesre vonatkoztak, és egy részük már elavult. szükségessé vált az egész kérdés átfogó rendezése azért is, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar jobban kielégíthesse a belföldi és az exportigényeket.

a törvényerejű rendeletben és a kormányhatározatban több, az eddigiektől alapvetően eltérő rendelkezés van. ilyen például: az előírt tulajdonságok biztosítására a növényi szaporítóanyagot az előállítás megkezdésétől a forgalmazáson keresztül, egészen a felhasználásig állami ellenőrizni. ezt a feladatot ugyanis csak olyan szerv tudja eredményesen megoldani, amelyik megfelelő szakértelemmel és felszereléssel rendelkezik, és amelynek szükség esetén joga van ahhoz, hogy a nem megfelelő szaporítóanyag forgalomba hozatalát és felhasználását megakadályozza. ezért helyezi a jogszabály a vetőmag és egyéb növényi szaporítóanyagok előállítását, forgalmazását és felhasználását állami ellenőrzés alá. a kijelölt állami szervet hatósági jogkörrel ruházták fel.

a vetőmag-forgalmazás jelentégs szabályozása is hiányos. tulajdonrészt ennek tulajdonítható, hogy sok nem megfelelő minőségű vetőmagot használtak fel, ami károkat okozott. az új szabályozás szerint minden vetőmagot és néhány egyéb szaporítóanyagot is csak fémezárrel ellátva szabad forgalomba hozni. fémezárolni azonban csak olyan növényi szaporítóanyagot szabad, amely megfelel az előírt minőségi követelményeknek. /folyt.köv./

- 8 -

8.50/11 de 931

930

bb. 13./ törvényerejű ... folyt./ 11

a fémezáralt göngyölegben levő növényi szaporítóanyagot a rendelkezés szerint kisebb egységekre is fel lehet osztani. annak érdekében, hogy a kiserelt szaporítóanyag minőségére a termelők megfelelő biztosítékot kapjanak, meg kell állapítani, a megosztás részletes szabályait. erre később kerül sor.

fontos népgazdasági érdek fűződik ahhoz is, hogy a termelők a növényi szaporítóanyagokat időnként felújítsák. a felújítás eddig kötelező volt, de ez az előírás sértette a mezőgazdasági üzemek önállóságát. az új jogszabály ezért ilyen általános kötelezettséget nem ír elő; a felújításról a jövőben a mezőgazdasági üzemek maguk határoznak. ha valamelyik mezőgazdasági üzem nem végezne rendszeres felújítást, és mulasztása jelentős termés kiesést vagy minőségromlást okozna, az ebben az esetben a jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy az illetékes szakigazgatási szerv a mulasztó termelőüzemet kötelezze a felújításra./mti/

.-

bb. 12. meggy - ligetek vas megyében

a vid cs/mné/ká/11 la

1968. július 9.

nemcsak a hazai piacokon, de számos európai országban is régóta hiánycikk a híres magyar pándi-üvegmegegy. néhány év múlva számottevő javulás várható e téren. vas megyében a legromlott gyümölcsösök helyén, főleg a mezőgazdaságilag kevésbé művelhető területeken, 500 hold csonthéjas gyümölcsöst, zömmel megegyet telepítenek. az őszel induló telepítési akciót megelőző tudományos talajtani vizsgálatok, környezettanulmányok megkezdődtek. zömmel a gyöngyös-patak és a rába menti területekre kerülnek majd megegy-ligetek. a három évig tartó telepítés során a pándi-üvegmegegyen kívül különböző új hibrid megegyfajtákat - meteor, fortuna - is meghonosítanak. a gazdaságok bács-kiskun megyei faiskolákból szerzik be a szükséges szaporítóanyagot.

vas megyében, ahol korábban nem volt jelentős a gyümölcs kultúra, jelenleg 3500 hold nagyüzemi gyümölcsöst tartanak nyilván. az utóbbi 10 év alatt 2000 holddal nőtt a gyümölcsösök területe. a következő években megegyen kívül főleg szamócát, ribizkét, cseresznyét és gesztenyét telepítenek./mti/

.-

- 9 -

8.55/11 de 932

930

bb. 11. harminc művész vesz részt a baranyai jubileumi pályázaton

vid-fm/tné/ká/gy/la

1968. július 9.

a baranya megyei és a pécsi városi tanács, valamint a szak-szervezetek megyei tanácsa közösen hirdetett művészeti pályázatot az 1918. évi polgári demokratikus forradalom, a kmp megalakulásának és a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója tiszteletére. ennek alapján 66 alkotó jelentkezett; közülük nyolc író, tizenhat képzőművész és hat zeneszerző kapott megbízást pályamunkájának elkészítésére. a műveket 1969 február 1-ig kell beküldeni a megyei tanács művelődésiügyi osztályához, értékelésükre és a pályadíjak ünnepélyes átadására 1969. március 21-én, a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulóján kerül sor. az alkotások - szerzői jogdíjat nem érintő - díjazására összesen 120 000 forintot irányoztak elő a megyei szervek. /mti/

..

bb. 17. megírják bács-kiskun megye krónikáskönyvét

a vid-fm/fné/ká/gy/la

1968. július 9.

bács-kiskun megyében az idén megélénkült a krónikairás: felszabadulásunk 25. évfordulójára elkészítik a kiskunság és a bácska-vidék számos községének, nagyobb ipari üzemének és tsz-einek negyedszázados történetét ismertető krónikáskönyvet. megírják a vidék ősi településeinek monográfiáit is, amelyek - az előbbiekkal együtt - később helytörténeti könyvek alapjául szolgálnak. sok helyen széleskörű kutatómunka előzi meg a monográfiák elkészítését. tompa helytörténészei például még jugoszláviában is jártak, hogy felkutassák a községre vonatkozó értékes dokumentumokat. dunapataj községben husztagu kollektíva dolgozza fel az ősi település népzenei és népi építészeti hagyományait, s a hajdanában híres pataji malomipar történetét. /mti/

..

9.00/11 *hc 9^{uo}*

9^{uo}

- 10 -

bb. 15. tizenöt vagonnal több gyapju szabotcsban

vid cs-mné/ká/il la

1968. július 9.

a szabotcs-szatmári tsz-ekben és egyéni gazdaságokban befejezték a gyapju nyírását és felvásárlását: együttesen csaknem 80 vagon gyapjut értékesítettek. az idei gyapjuter-més 15 vagonnal több a tavalyinál, amellelt a minőség is jó. a fejlődés összefügg a nyírási átlagok, és az állatok létszámának emelkedésével. a múlt évben a nyírási átlag 4 kilógramm volt, az idén a nyírségi részen elérték az 5,5 kilógrammot, tovább nőtt a tenyésztési kedv. a juhlétszám a tavalyi 167 000 -ról 189 000-re emelkedett, noha tavaly 54 000 juhot értékesítettek. /mti/

..

bb. 16. nagyterjedésű római kori temető maradványai pécs belvárosának területén

b vid fm-mné/ká/il la

1968. július 9.

a pécsi székesegyház előterében, a mecsek-vidéki állami pincegazdaság kertjében négy hete kezdődött ásatások megerősítik azt a korábbi feltevést, hogy pécs belvárosának területén - a székesegyház, a sétatér, a sallai utca és a széc-henyi-tér által határolt részen - 1600-2000 évvel ezelőtti nagyterjedésű római kori temető volt, amely kápolnák körül elhelyezkedő sírcsoportokból állt. dr. fülep ferencnek, a nemzeti múzeum főigazgatójának vezetésével most újabb tizenegy gyermek- és felnőtt-sírt, köztük egy főrangú személy sírját bontották ki. a kőből épített, téglával sátozott-szerűen fedett sírokban a csontvázakon kívül kultikus tárgyakat, korsókat, üvegpoharakat, illatszerezes üvegecskéket találtak. egy mázas kerámiakorsót nyílásával kifelé helyeztek el a sír falában, hogy a hozzátartozók időnként „utavalóval” láthassák el a gyermek sír kis halottját. a főrangú személy sírja egy sírkápolnát lezáró apszisban helyezkedett el.

a 4. századi temető érdekes leletei közé tartozik még egy harminc centiméter átmérőjű „sirláda”, amely a korábbi - 1-2. századi 2 - hamvasztásos temetkezési szokások továbbéléséről tanuskodik. a feltárás során 16. századbéli gótikus kápolna alapja is, felszínre került amely a középkori pécs történetéhez nyújt értékes adalékokat. /mti/

..

9.05/11 *hc 9^{uo}*

9^{uo}

- 11 -

bb. 18. téglagyártó szövetkezeti társulás a soproni járásban

a vid-cs/mné/ká/gy/La

1968. július 9.

győr megye legkisebb járásában, a soproniban megalakult a járás hatodik szövetkezeti társulása répcevisen. a helyi tsz a szomszédos szanyi tsz-el, valamint a sopronhorpácsi általános fogyasztási és értékesítő szövetkezettel megalakította a téglagyártó közös szövetkezeti vállalkozást. a falu szélén szinte kimeríthetetlen mennyiségű, nagy szilárdságú, téglagyártásra alkalmas anyagot bányászhatnak. az északdunántúli téglagyártó vállalat gépekkel segíti a segédüzemág indulását. a kis „gyár”, egyelőre évente 3-4 millió téglát készít és 40-50 termelőszövetkezeti tagot foglalkoztat./mti/

bb. 19. nyolcvanezer háztartási gázpalack

vid-kz/tné/ká/gy/La

1968. július 9.

egy esztendő alatt 80 ezer gázpalackot adott a háztartásoknak - nagyjából a falvakban - a tiszántúli gázszelőkészítő és szolgáltató vállalat hajduszoboszlói központja. a következőkben - mint a vállalatnál közölték - gyorsan növekszik a gázpalackok száma, s így szeptemberre minden eddig bejelentett igényt ki tudnak elégíteni hat megyére kiterjedő körzetükben. ettől kezdve rövid határidőre vállalják a gázpalackok bekötését. a palackok folyamatos töltése is megoldott: a nagyhegyesi földgáz üzem korlátlan mennyiségben szállít gázt. hajduszoboszlóra, ahol az elmúlt évben készült el a megfelelő kapacitású tisztító és palackozó üzem./mti/

bb. 20. szalántai kezdeményezés: a háztáji gazdaságban végzett közhasznú munkát is beszámítják a tagok teljesítményébe

b vid-cs/mné/ká/gy/La

1968. július 9.

a baranya megyei szalántán érdekes módon valósították meg a közös és a háztáji gazdaságok együttműködését. a hunyadi tsz-nek számos olyan - főleg nő - dolgozója van, akiket egyelőre nem tudnak egész éven át foglalkoztatni a közösben. így ők önhibájukon kívül, nem teljesíthetnék a háztáji föld juttatásához szükséges munkakötelezettséget.

/folyt. köv./

9.15/11 k 950

952

- 12 -

bb. 20. / szalántai kezdeményezés..... 1. folyt./ gy

a közgyűlés ezért határozatot hozott arra, hogy a háztáji gazdaságban végzett közhasznú munkát is beszámítják a tagok teljesítményébe. ennek megfelelően a háztájiban nevelt, hizlalt sertésekért, illetve szarvasmarhákért - amennyiben azokat a termelőszövetkezet utján értékesítik - meghatározott mennyiségű munkanapot irnak jóvá. egy-egy 105-110 kilós sertés után két napot, egy-egy 450-500 kilós üsző, illetve 600 kilós bika után pedig harminc napot számol el a termelőszövetkezet a tagoknak.

az alapszabály szerint a férfiaknak százötven, a nőknek száz munkanapot kell dolgozniuk egy évben, hogy háztáji földet kapjanak. az ezen felül teljesített minden 25 munkanap után száz négyszögöllel növekszik a kiadható háztáji terület nagysága.

a közgyűlési határozat rendkívül kedvezően hatott a háztáji állattenyésztésre, s csaknem valamennyi család vállalt állatnevelést, illetve állathizlálást. ebben az évben a tagok 600 sertést és 140 szarvasmarhát értékesítenek a termelőszövetkezetek utján. ez hasznos a közös gazdaságnak is, amely a nagyüzemi felár egy részét megkapja, s főleg hasznos a lakosságnak, mivel így több hús kerül közfogyasztásra./mti/

bb. 21. hűtőszekrényeket kölcsönös a tejipar a kis falusi boltoknak

a vid-kz/tné/ká/gy/La

1968. július 9.

figyelemreméltó megállapodás jött létre a fejér és komárom megyei tejipari vállalat, valamint a meszöv között. a tejipar 150 literes hűtőgépeket kölcsönöz azoknak a kis falvakban működő szövetkezeti boltoknak, ahová a nyári hónapokban legfeljebb csak naponta egy alkalommal tudnak tejet szállítani. a kölcsön hűtőszekrények lehetővé teszik, hogy ezek a kis boltok is egész napra elegendő tejet rendeljenek. a szerződés értelmében a szövetkezeti boltok néhány esztendő használat után csökkentett áron meg is vásárolhatják a hűtőgépeket./mti/

9.25/m k 950

952

- 13 -

bb. 22. közös nyilatkozat a magyar-perui gazdasági együttműködésről

t sl/lk/11 bs

1968. július 9.

dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes és carlos morales machiavello, a perui köztársasági elnök képviselője, a hazánkban tartzkodó perui hivatalos gazdasági küldöttség vezetője kedden a külkereskedelmi minisztériumban közös nyilatkozatot írt alá a két delegáció tárgyalásainak eredményeiről.

a nyilatkozat kiemeli: a két fél célszerűnek tartja, hogy szorgalmazzák az árucsereforgalom növelését, s arra törekedjenek, hogy a kölcsönös exportot közvetlenül, közvetítő-k nélkül bonyolítsák le. úgy ítélik meg, hogy magyarországi hozzájárulhat peru iparának és gazdasági életének fejlesztéséhez, különösképpen a gyógyszeripar, a bányászat, a fémfeldolgozó- és gépipar, az elektromos- és elektronikus ipar területén. megállapodtak, hogy tovább bővítik a két ország műszaki és tudományos együttműködését is.

a magyar nemzeti bank vezetőivel folytatott megbeszélések arra utaltak, hogy a magyarország és peru közötti gazdasági kapcsolatokat elősegítheti, ha a magyar bank hitelkéréteket biztosít a perui bankoknak. ennek célja a peruban szállított magyar ipari berendezések, gépek megfelelő finanszírozása. a két küldöttség javasolja a két ország bankjainak és külkereskedelmi intézményeinek, hogy lépjenek közvetlen kapcsolatba és tanulmányozzák a megállapodás lehetőségeit. a perui küldöttség kifejezte azt a kívánságát, hogy magyarország ipari és kereskedelmi vállalatjai nyújtsanak segítséget peru mezőgazdasági és ipari termelését szolgáló berendezések, létesítmények létrehozásához.

a két delegáció egyetért abban, hogy elő kell segíteni a két ország kölcsönös részvételét a budapesti, illetve a limai nemzetközi vásáron. megállapodtak, hogy folytatják a megbeszéléseket kereskedelmi kirendeltségek kölcsönös létrehozásáról is.

a perui küldöttség kedden a déli órákban elutazott hazánkba. /mti/

.-.

10.17/11 ~~1035~~

- 14 -

10 48

bb. 24. időjárásjelentés

tm/gy/bs

1968. július 9.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délben:

meleg idő

észak-európában és a szovjetunió európai területén változékony, erősen felhős, az évszakhoz képest hűvös az idő. európa többi részein tovább folytatódik a rendkívül meleg idő, és csak szórványosan keletkeznek záporok, zivatarok. az észak-európán keresztül áramló hűvösebb levegő csak igen lassan halad délkelet felé, és elsősorban a magasabb légrétegekben érezteti hatását. a talaj közelében csak jelentéktelen hőmérséklet csökkenést okoz. hazánkban hétfőn folytatódott a napos, igen meleg idő. a késő délutáni órákban 1-2 helyen zápor, zivatar keletkezett, de a lehullott csapadék mennyisége csak sopronban volt számottevő, ahol 20 milliméter esőt mértek. napközben a hőmérséklet országsszerte 33-38 fokig emelkedett. budapesten hétfőn a legmagasabb hőmérséklet 36 fok volt, ilyen magas hőmérséklet budapesten 1961 óta nem mértek. ma hajnalra szeszélyes területi eloszlásban 14-23 fokig hűlt le a levegő. délelőtt az ország északkeleti részein kisebb felhőátvonulásból szórványosan zápor, zivatar keletkezett. 11 órakor az északi megyékben 24-28, délen ugyanekkor 33-35 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 29,5 fok volt, a sokévi átlagnál 7,3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 31 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete síófokon 11 órakor 26 fok volt.

várható időjárás szerda estig: kevés felhő, legfeljebb 1-2 helyen zápor, zivatar. mérsékelt, napközben megélnékül északi, északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 15-20, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 28-33 fok között

a duna vizállása ma reggel 254 centiméter. /mti/

.-.

13.10/gy
Bik Zoltán

- 15 -

13.10

bb. 23. budapestre érkezett csehszlovákia építésügyi minisztere

k sb/gk/gy/bs

1968 június 9.

dr. josef trokán csehszlovák építésügyi miniszter és o. hobst építésügyi miniszterhelyettes kedden budapestre érkezett. a csehszlovák vendégek megbeszélést folytatnak bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszterrel a két ország építőipari együttműködésének fejlesztéséről./mti/

..

bb. 27. hetven fokos hőségben dolgoznak az üvegfüvők

ö vid-kz/tné/ká/gy/bs

1968. július 9.

a legmelegebb munkahelyek közé tartozó üvegyárakban ezekben a napokban az üveghuták kemencéi mellett a 70-75 fokot is eléri a hőmérséklet, amit kinyitják az üvegolvasztó kemencék ajtaját, az izzó, folyékony üveg még tovább fokozza ezt a hőséget. az üzemek mindenütt különleges intézkedéssel próbálják javítani a munkások helyzetét, a legeredményesebb módszerről az ajkai üvegyárból adtak jelentést, ott drótszövettel bélelt védőkereteket szereltek fel az üvegolvasztó kemencék fölé, a többrétegű drótszövet elszívja a meleg nagy részét, s az egyszerű berendezés tervezői által kívánt irányba, s, illetve sugározza a ,,felszívott,, meleget. ezzel a megoldással a hutacsarnokban, ahol 500 ember dolgozik, 30 fokra sikerült csökkenteni a hőséget.

az országos üvegipari vállalat karcag-berekfürdői gyárában a hat üvegtermelő brigád naponta többször tart negyedórás pihenőt. a szódavízen kívül vitamindús csipkebogyó teát is kapnak védőitalként. a teát - mivel a gyakorlat szerint a meleg ital jobban enyhíti a szomjúságot, mint a jégbehűtött folyadék - forrón fogyasztják. a rekkenő hőség ellenére mindkét üzem dolgozói folyamatosan teljesítik, sőt túlteljesítik terveiket./mti/

1320 Leli

..

1330

- 16 -

bb. 25. ,,telt ház,, a balatonon - tömegesen érkeznek a külföldi turisták

ö vidkz/tné/ká/11 bs

1968. július 9.

a kánikula hétköznapi is ünnepi forgalmat hozott a balatonon. a kempingek sok helyütt kicsinek bizonyultak. az egy-két naposra tervezett tihanyi ,,pót-tábor,, két hét óta nyitva van az elsőosztályú táborokban a hét elején csaknem 30 ezren tartózkodtak. további 10 ezerre tehető az ifjusági- és uttörőtáborok lakóinak száma, a fizetővendég szolgálat nyaralói pedig mintegy 12 ezer embert helyeztek el. az idegenforgalmi szakemberek becslése szerint a magánnyaralókban üdülők száma is meghaladja az ötvenezret. telt ház van a szállodákban, a motellekben, a turista-szállókban. ez idő szerint a világ több mint 20 országából tartózkodnak üdülők, kirándulók a balaton parton. gyakori az olyan eset, amikor az ugynevezett átmenő vendégek, akik eredetileg csak 1-2 napra szándékoztak letelepedni, hetek-rek meghosszabbítják nyaralásukat.

kedden újabb, szinte végelethetetlen autókaravánok futottak be a balatoni üdülőtelepekre. nagy tömegben érkeztek turisták csehszlovákiából, az ndk-ból és más országokból. csupán az északi-parti útvonalon több mint kétezer, többségében külföldi rendszámú gépjárművet fogadtak. az újonnan érkezett külföldi turisták első utja a strandra vezetett. a nagy hőségben mintegy 150 ezer ember keresett menedéket a tó vizében.

a balatoni hajók, a rendkívülinek tekinthető helyzetben is zavartalanabban bonyolítják le a forgalmat, mint tavaly. a kompok és a személyszállító hajók forgalma július eddigi napjaiban elérte a 120 ezer főt. a hajózási idény kezdetétől pedig több mint félmillió utast vettek a fedélzetükre.

az utóbbi napokban már a tó is megsínylette a forróságot. a korábbi évek hasonlóidőszakához viszonyítva kérekén 20 centiméterrel alacsonyabb a vízállása. az utóbbi héten a nagy hőség együttesen 30 millió köbmétert, tehát naponta 5 millió köbméter vizet szippantott fel a magyar tengerből. a tó zsilipeit mindenütt lezárták és ez annál is inkább indokolt, mivel a patakok apadása miatt szinte teljesen megszűnt a vizutánpótlása. az alacsony vízállás miatt a déli part vendégeinek a legtöbb helyen már majdnem egy kilométert kell gyalogolniuk, hogy derékig érő vizet találjanak./mti/

..

13.35/m

- 17 -

1381 Leli

1430

bb. 28. 190 milliméternyi csapadék hiányzik a földekről

1 jf/tr/il bs

196. július 9.

Nemcsak a rekkenő hőség, hanem az utóbbi napokban egyre jobban megerősödő széljárás is módfelett kiszikkasztotta a talajt, ami erősen visszavetette a növényi kultúrák fejlődését. A szakemberek megállapították, hogy az elmúlt 100 évben mindössze egyetlen alkalommal sujtotta ilyen tartós aszály a mezőgazdaságot, az 1862-63-as évben. A rendkívül nehéz helyzetre jellemzőek a csapadék mérő állomások adatai. Az elmúlt év júliusától napjainkig kecskeméten 161, szarvason 212, martonvásáron 184, és turkevényen pedig 221 milliméternyi csapadék hiányzik a földekről. Átlagosan tehát hozzávetőleg 180-190 milliméterrel kevesebb eső hullott, ami azonban egyáltalán nem számít ritkaságnak az idei nyáron, hiszen nagyjából hasonló a helyzet az ország többi vidékein is. Ilyen adatokat igazolt vissza például a mosonmagyaróvári, a pécsi és a szegedi állomás is.

A rendkívül nehéz helyzetben az öntözőtelepeken továbbra is mindent elkövetnek az aszály-károk mérséklésére. Az országos vízügyi hivatal szakemberei teleményesen gazdálkodnak a folyók és a tározók ugyancsak megcsappant vízkészletével. A körösök völgyébe hetek óta a tiszáról adagolnak másodpercenként 35 köbméternyi vizutánpótlást, az elmúlt napokban pedig további 3 köbméterrel növelték a másodpercenként áttemelt mennyiséget. A balaton egész vízgyűjtőjére visszavonták a szárazság miatt korábban kiadott ideiglenes vízhasználati jogot, ilyen, ugynevezett feltételes vizet az alacsony vízállás miatt már nem igényelhetnek a gazdaságok. Teljes kapacitással dolgoznak a folyókon lehorgonyozott uszóművek, amelyek valamennyi szivattyút használnak és nem egyszer 6-8 gépegységgel nyomják a vizet az öntözőcsatornába./mti/

--

bb. 26. új kutakat fúrnak a vízhiány enyhítésére a baranya tolna megyei téglagyárakban

a vid kz/tné/ká/il bs

1968. július 9.

A tartós kánikula miatt keletkezett vízhiány most már közvetlenül veszélyezteti a termelés folyamatosságát, a baranya tolna megyei téglagyárakban. A zavar etháritására hőgyészen és szigetváron megkezdték a meglévő kutak mélyítését, sásdon és szekszárdon pedig gyorsított ütemben újabb kutakat fúrnak. A síó és a duna mentén lévő gyárakban vízáttemelő berendezéseket helyeztek üzembe. A gyárak többségében külön ügyeletet szerveztek az éjszakánként összegyűlő víz tárolására. A téglagyárak mellett ventilátorokat szereltek fel. A szabadban dolgozó munkásokat nagyszélű szalmakalapokkal látták el./mti/

--

- 18 -

1344 Leli
143-f

bb. 30. a szakmai képzés ügye a vegyipari szakszervezet központi vezetősége előtt

t tz/gk/il bs

1968. július 9.

A vegyipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége kedden ülést tartott a szakszervezet székházában.

A központi vezetőség tanácskozott többek között a vegyipari dolgozók szakmai képzésének és továbbképzésének fejlesztéséről.

Az elmúlt öt év alatt a vegyipar korszerűsödése mind több és felkészültebb dolgozót igényelt. A szakszervezet 11 olyan vállalatnál vizsgálta meg a szakképzett dolgozók felkészültségét, amelyek a vegyipar, az alumínium-, és a kőolajfeldolgozó ipar fizikai műszaki és adminisztratív dolgozóinak átlag 40 százalékát foglalkoztatják.

Amint az előterjesztésben dr. Zádor György, a szakszervezet alelnöke előadta, a vizsgálat eredményeképpen meg kellett állapítani, hogy a szakmunkásképzés terén célszerű lenne a matematikai oktatás jelenleg túlzottan magas színvonalát némileg csökkentve bizonyos alapfokú közgazdasági ismereteket helyezni előtérbe.

A most következő négy esztendőben évente körülbelül ezerrel nő a vegyésztechnikusok száma. Ismereteik általában megfelelnek a munkahelyi köteleményeknek, de helyesebb lenne a lexikális jellegű technológiai adatok és az analitikai ismeretek csökkentése ellenében művelettani, üzemgéptani, közgazdasági és szervezési ismereteik fokozására törekedni.

A szaktechnikusok képzése csak 1962-ben kezdődött, így arányuk az egész műszaki létszámhoz viszonyítva igen alacsony, mindössze 7-8 százalék. E téren is részben a gyakorlati képzésre, részben az üzemgazdasági ismeretek nyújtására kellene nagyobb súlyt helyezni. Jelenleg évente 110-120 szaktechnikus végez, s ez a szám a jövőben 200-ra nő. Az eddigi tapasztalatok szerint a szaktechnikusok képzés bevezetése előnyösnek bizonyult. Remélhető, hogy ezen a néven a mérnökök nagyobb hányadát lehet majd fejlesztési munkaterületekre irányítani. Amint az előterjesztés megállapította, a műszaki fejlesztés feladataival foglalkozott mérnökök aránya a korábbi 10-15 százalékról máris 30-40 százalékra nőtt. Egyes vállalatoknak ugyan jelentkezik olyan szemlélet, hogy a vegyészek, illetve a vegyész mérnökök képzésében túltermelés mutatkozik, de ez az álláspont a vegyipar egészét tekintve nem látszik megalapozottnak.

/folyt.köv./

13.40/11

1347 Leli

143-f

- 19 -

bb. 30. / a szakmai képzés ... folyt./ 11

hiszen vegyiparunk műszaki színvonala a fejlett ipari országokéhoz képest még hagy hátra kívánivalót. az iparág sok területén már is előrelátható a termelés fokozódása, nem is szólva arról, hogy az új mechanizmus számos vegyészmérnöki alapképzettségre épülő újabb, például vevőszolgálati, üzletkötő, információs, propagandista mérnöki szakma kifejlesztését tette szükségessé. mérnökfőnökségről beszélni tehát nem indokolt és a mérnök-képzés ütemének csökkentése károsan hatna a vegyipar távlati fejlődésére. egyébként már is hiány mutatkozik vegyipari gépész és műszerész, valamint villamosmérnökökben és mérnök-üzemvezetőkben.

a központi vezetés határozatban foglalt állást a vegyipari dolgozók szakmai képzésének és továbbképzésének fejlesztése mellett./mti/

..

bb. 29. 180-200 műhely- és szerviz-kocsi segít az aratásnál

1 jf/tr/11 bs

1968. július 9.

a mezőgazdasági gépjavitó tröszt 19 vállalata és a hozzájuk tartozó 150 gépállomás jól szervezett javító-hálózata segíti az aratóbrigádokat. sok tekintetben nekik köszönhető, hogy gyorsan halad az aratás; az esetek túlnyomó többségében 24 órán belül kijavítják a munka közben meghibásodott kombájnt, vagy erőgépet. ezekben a napokban országosan 180-200 műhely és szervizkocsi áll készenlétben. a hegesztőkészülékek, esztergapaddal, műszerekkel és üzemanyag-adagoló beállítóval ellátott javító kocsik a telefonhívás elhangzása után nyomban indulnak a jelzett területre és a velük utazó szerelők a helyszínen javítják ki a hibát. a nagyobb állomásokon 4-5 gépkocsi és a hozzájuk tartozó személyzet várja a bejelentéseket. nem télen, mert a „csendesebb órákban”, a rendes napi munkájukat végzik a műhelyekben. a javító-szolgálatához a legkelendőbb 140-160 alkatrész folyamatosan érkezik a raktárakból. a beérkező alkatrészekkel nyomban feltöltik a javító kocsipark készletét.

a szakemberek szerint idén kevesebb a kombájn géphiba, amit részben az alacsonyra nőtt szalmával és a gabona gyomtalanságával magyaráznak./mti/

..

- 20 -

14.00/11

1404 Zeln

1438

bb. 31. aratják a triticalet csongrádban

a vid-cs/mné/ká/gy/bs

1968. július 9.

csongrád megye duna-tisza közti homokföldjein, - főleg a szegedi járásban - megkezdték a triticalet aratását. a rozs és a buza keresztezéséből származó gabona kezd meghonosodni az alföld déli részén. csongrád megyében tavaly még csak 300, az idén pedig már csaknem ezer holdat vetettek be ezzel a hibrid-gabonával. az idén szárazság-tűrésből is vizsgálják a triticalet táblák. az eddig learatott területeken megfeleltek a várakozásnak: amíg a szegedi járásban a gyenge minőségű futóhomokon a rendkívüli aszály miatt a rozs hozama alig haladja meg a 4 mázst, a triticalet holdankénti átlagban több mint 7 mázssal fizetett. a pusztaszeri petőfi termelőszövetkezetben, amely a megye csapadékban legszegényebb vidékén gazdálkodik, átlagosan 12 mázst takarítottak be a triticaletből. a szakemberek megfigyelték, hogy egyes kalászközt szemmel látható az atavizmus: minden ezer kalász között akad egy-két olyan, amely alakjában visszaút a búzára vagy a rozusra. de ezek a kalászközt is jól fejlettek és sok szem van bennük./mti/

..

bb. 32. „házi szódavizgyár”, - hűtőszekrények a szegedi textilgyárakban

a vid-kz/tné/ká/gy/bs

1968. július 9.

helyenként a 40 celsius fokot is meghaladja a hőmérséklet a kenderfonó és szövőipari vállalat szegedi gyáraiban. több üzemben - a jutaárugyárban, az újszegedi kender-lenszövőben és a szegedi kenderfonóban - „házi szódavizgyárat”, szereltek fel. mindegyik teljes kapacitással működik, s mindenki korlátlanul fogyaszthatja a termékét. a legmelegebb üzemrészekben nagyteljesítményű hűtőszekrényeket szereltek fel a dolgozók ételkészítésének tárolására. ugyanezekben az üzemrészekben rendszeresen meleg teát is kapnak a munkások. a legkisebb problémát a szegedi textilművekben okozza a nagy meleg. ezt a gyárat ugyanis már építéskor modern klímaberendezéssel látták el. itt egyedül a meleg ivóvíz okoz gondot, de az utóbbi napokban ezt is megoldották: központi hűtőberendezést szereltek fel, s ezzel mindig a legmegfelelőbb hőfokra szabályozhatják az ivóvíz hőmérsékletét./mti/

..

- 21 -

14.15/11

1417 Zeln

1438

bb. 33. öntözési bemutató szatmárban

vid-cs/mné/ká/gy/bs

1968. július 9.

a magyar hidrológiai társaság nyiregyházi csoportja kedden öntözési bemutatót rendezett szabolcs-szatmár megye keleti tájain. az elmúlt években itt épültek meg a megye legnagyobb öntözőberendezései. a tunyogmatolcsi berendezés másodpercenként 2,2 köbméter vizet szivattyúz ki a szamosból, és kilenc kilométeres csatorna segítségével hétezer holdra elegendő mesterséges csapadékot szolgáltat. egyelőre azonban még csak hétszáz holdat öntöznek. tiszabecsnél a tiszára épített öntöző berendezés másodpercenként 1,6 köbméter vizet emel ki, s négy termelészövetkezetben kétezer holdon teszi lehetővé a kerti és szántóföldi növények öntözését. a bemutatón megjelent szakemberek megtekintették a vizkiemelő berendezéseket, megbeszéltek az öntözés további bővítését célzó tennivalókat./mti/

..

bb. 34. csökkent az elvándorlás - a megye munkaerő helyzetéről tárgyalt a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-kz/tné/ká/gy/bs

1968. július 9.

1960-1965 között elvándorlás következtében több mint tízezer fővel csökkent somogy megye lakóinak száma. az iparfejlesztés, valamint a termelészövetkezetek megerősödése következtében az utóbbi években ez a folyamat megállt: majdnem teljesen megszűnt a más megyékbe történő elvándorlás és a természetes szaporodást is figyelembe véve a múlt év végén a megyei lakóinak száma meghaladta a 363 ezret - jelentették be a somogy megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden kaposvárott megtartott ülésén. a foglalkoztatottság további javítása érdekében a végrehajtó bizottság állást foglalt a megye iparosításának gyorsítása mellett. határozati javaslatot fogadott el az ipar gazdaságos decentralizálásának elősegítésére, a bedolgozó rendszer, a termelészövetkezetek és az ipari üzemek közötti kooperáció bővítésére, továbbá a szakmunkás képzés kiterjesztésére./mti/

..

14.17/11 K 14^{uo}

- 22 -

14.17

bb. 35. repülőgépen budapestre szállították pusztafi lászlót

a vid-kz/mné/ká/gy/bs

1968. július 9.

kedden repülőgépen budapestre szállították a miskolci központi kórház baleset-sebészeti osztályáról pusztafi lászló 17 éves budapesti lakost, aki a vasárnap egerlövő-mezőkövesd között történt közúti balesetnél súlyos sérülést szenvedett. a miskolci baleseti-sebészeten azonnal végrehajtott gerincoperáció után a beteg állapota javult. a további kezelést a budapesti traumatológiai intézetben kapja. már csak házi ápolásra szorul és elhagyta a kórházat péntek attila is, és is most már csak 6 budapesti fiatal tartanak orvosi megfigyelés alatt miskolcon. állapotuk javul, néhány nap múlva ők is elhagyhatják a gyógyintézetet./mti/

..

bb. 36. „illatos aratás”, a balaton vidékén és somogyban

ö vid-cs/tné/ká/gy/bs

1968. július 9.

a balaton vidékén teljes virágpompájában illatozik a levendula, s többhelyütt megkezdtek az aratását. a tihanyi félszigeten idegenforgalmi látványosságnak számítanak a levendulatáblák: illatuk, szinompájuk a turisták ezreit vonzza. a badacsonyi állami gazdaság tihanyi telepein kívül a veszprémi állami gazdaságban is nagyjából természetesen az értékes növényt. alkaliban érdekes kísérleteket folytatnak: 48 különböző levendula-fajta termőképességét hasonlították össze, s közülük az akali 161-es bizonyult a legjobbnak. ezt a fajtát ajánlják a szakemberek továbbszaporításra az egész környéken. az aratás első tapasztalatai kedvezőek, a levendula idej olajartalma kielégítő.

a somogy megyében, a daránypusztai állami gazdaságban ugyancsak megkezdődött az „illatos”, aratás. a déli fekvésű domboldalakon telepített hatalmas levendula-táblákon népes aratócsapatok vágják a kellemes illatot árasztó francia és angol levendulát. az idén első ízben két speciális géppel: egy magyar és egy francia konstrukcióval is munkához láttak. a gépek egyenként naponta 50 mázsányi levendulát vágnak le, s összegyűjtve a tábla végén lerakják./mti/

..

14.20/11 K 14^{uo}

- 23 -

14.20

bb. 38. regionális vízmű épül a mátrában

a vid-kz/tné/ká/gy/bs

1968. július 9.

a megye vízgazdálkodásának komplex távlati tervéről tanácskozott kedden egerben a heves megyei tanács végrehajtó bizottsága. eszerint 1980-ig a megye egész lakosságára kiterjedően biztosítják az egészséges, jó ivóvíz ellátást. a program keretében a mátrában megkezdtek a nagyteljesítményű regionális vízmű építését. a falvakban - a községek mintegy 70 százalékában - törpevízműveket alakítanak ki. nagy figyelmet fordít a terv a mezőgazdaság igényeinek kielégítésére is. a tiszta 2. vízlépcső és öntözőrendszer megépülése - mint rámutattak - a következő években alapvető változást hoz heves megye vízgazdálkodásában. több mint 40 ezer holdon teremti meg a csapadék-pótlás lehetőségét. víztározókból ugyanakkor további 36 ezer hold területet öntözhetnek majd. a hegyvidéki területeken ugyancsak mezőgazdasági öntözési célokra megépítik az ország legnagyobb mesterséges tavát. ez a tarna völgyében kialakítandó tározó 18 millió köbméter víz befogadására lesz alkalmas. /mti/

..

bb. 37. új „kapu”, az ecsédi szénmezőn

a vid-kz/tné/ká/gy/bs

1968. július 9.

a mátravidéki erőművet ellátó ecsédi külszíni fejtésű szénmező 1957-ben megnyitott „keleti bányája”, kimerült. az erőmű folyamatos és zavartalan ellátására törekedve, már 1966-ban megkezdtek a szénmező 500x110 méter kiterjedésű „nyugati kapujának”, megnyitását. a több évig tartó nagyszabású munka ezekben a napokban fejeződött be a „keleti bánya”, gépeinek átköltöztetésével. az átköltöztetett 10 nagy bányagép között van hét olyan hatalmas marótárcsás kotrógép, amelynek együttes súlya meghaladja az ezer tonnát. ezek a hernyótalpas géporiások saját lábukon tették meg a szénmező régi és új „kapuja”, közötti utat. az új bánya július első hetétől működik teljes kapacitással, s most már a mátravidéki erőmű igényeinek megfelelően, naponta 450 vagonnyi lignitet szolgáltat. az új „nyugati kapuval”, a szakemberek felmérései szerint mintegy 10 millió tonnányi lignit vált hozzáférhetővé. /mti/

..

14.30/gy

- 24 -

14.30/2d

14.30/2d

bb. 39. halmérgezés a fekete-vízen

a vid cs/mné/ká/1l bs

1968. július 9.

a drávába ömlő fekete-vízen súlyos halmérgezés történt a napokban. a vajszlói horgászegyesület jelentette az esetet az illetékes szerveknek. a baranya megyei tanács halászati felügyelőségének és a déldunántúli vízügyi igazgatóság vízminőségi felügyeletének munkatársai vizsgálatot tartottak a helyszínen. megállapították, hogy mérgező vegyi anyag került a vízfolyásba, s részben a fertőzött víz, részben a szennyezés következtében fellépett oxigénhiány ölte meg a halakat. a becslések szerint legalább 500-700 kilogramm hal pusztult el. a szakemberek a sötétszínű, zavaros víz útját követve, nyomozták a szennyeződések forrása után. a fekete-vízet két nagyobb baranyai patak - a gyöngyös és az almás - táplálja. a gyöngyös-patak vizét tisztának találták, az almás-patak vizébe azonban mérgező anyagokra bukkantak. ennek alapján jutottak arra a következtetésre, hogy a vizet szigetvár területén fertőzte meg valamelyik üzem vagy vállalat. a szennyezett vízből mintát vettek, amelyet a déldunántúli vízügyi igazgatóság laboratóriumában vegyelemeznek. a szennyezést okozó üzemet, vállalatot kártérítésre kötelezik. /mti/

..

bb 40. befejeződött az akadémia botanikai intézetének rekonstrukciója

1 ms/gk-ju zs bs

1968. július 9.

kedden ünnepélyesen átadták rendeltetésének az akadémia vácrátóti botanikai intézetének újjáépített szárnyépületét, amelyben az intézet korszerű laboratóriumait helyezték el. ezzel befejeződött az intézet és a hozzá tartozó botanikus kert hosszú éveken át tartó rekonstrukciója, korszerűsítése.

az új szárnyépületet straub f. brunó, az akadémia alelnöke adta át rendeltetésének. ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy a korszerű biológiai kutatásokban fontos szerep hárul a botanikusokra is. ezért is örvendetes, hogy a botanikai intézet a rekonstrukció befejeztével korszerű lehetőségek birtokában fejtheti ki tudományos tevékenységét. az intézet dolgozóinak nevében zólyomi bálint igazgató, akadémiai levelező tag vette át az épületet és mondott köszönetet az akadémia támogatásáért. /mti/

15.35/lm

15.35/lm

- 25 -

bb 41. gumiba ágyazzák a szegedi ruhagyár gépeit

a vid-kz/tné-lm ká

1968. július 9.

a szegedi ruhagyár 6-os számú munkatermében a kedden megkezdődött felújítás, karbantartás során gumiba ágyazzák a gépeket. a gépek és a gépasztalok, valamint az asztalok és padló közé helyezett rezgéscsillapító gumianyag a korábbihoz mérten 50 százalékkal csökkenti a dolgozók közérzetét és munkaintenzitását lényegesen befolyásoló üzemi zaj szintjét. egyidejűleg a modern szindinamika követelményeinek megfelelően színes műanyaglapokkal burkolják a gépasztalokat és a futószalag-csuzdákat. az előzetes kísérletek szerint az üzemi zajszint ilyen mérvű csökkentése és a helyes szindinamika révén mintegy 4 százalékkal nő a termelékenység. a tervek szerint a következőkben a szegedi ruhagyár mind a 10 munkatermében hasonló korszerűsítést hajtanak végre. /mti/

..

bb 42. megkezdtek az ózdi óriás gáztároló üzemi próbáit

a vid-kz/tné-lm ká

1968. július 9.

kedden az ózdi kohászati üzemekben megkezdtek a 150 ezer köbméter térfogatú óriás gáztároló feltöltését, illetve üzemi próbáját. a mintegy 80 millió forintos költséggel épített gáztároló fontos szerepet tölt majd be az energiatermelés gazdaságosságának javításában. a nagyolvasztóknál keletkező, eddig „légbe szállt”, kohógázt fogják fel benne és tisztítás után fűtésre, illetve energia-termelésre használják. az így nyert energia értékéből alig több mint három év alatt megtérül az építési és szerelési költség. az energia-takarékossági szempontból fontos létesítmény nemzetközi kooperációban készült. mintegy 1600 tonna súlyú vasszerkezeti anyagát a csehszlovák ipar szállította, s az összeszerelést is csehszlovák szakemberek közreműködésével oldották meg. a gáztárolót az eredeti határidőnél mintegy fél évvel előtte adták át rendeltetésének. /mti/

..

15.40/lm

1544 Zeln

- 26 -

bb 43. erdő- és mezőgazdasági tüzek

1 ol/lk-ju zs bs

1968. július 9.

több erdő- és mezőgazdasági tüzet okozott az elmúlt napokban gondatlanság és a felelőtlenség. a borsod megyei alacska község határában például mintegy 10 hektárnyi, egy évtizede telepített, tölgy- és fenyőerdőben, eger mellett, az egedi erdő rész 50 hektáros cserjésében, valamint pilliscsabán ugyancsak több hektár erdőterületen pusztított tűz. veszprémvársányban, a jóbarátság termelőszövetkezet tulajdonában lévő területen 20 hold lábon álló gabona gyulladt meg. a tüzek keletkezési okának, a kár értékének, valamint a felelősségnek a megállapítására a tűzrendészet országos parancsnoksága már megindította a vizsgálatot. /mti/

..

bb 44. „meleg-prémium”, a tatabányai cementgyárban

a vid-kz/tné-ju ká bs

1968. július 9.

a tatabányai cementgyár meleg munkahelyein január eleje óta 40 órára csökkentették a munkaidőt. a rendkívüli hőség azonban meg így is nagy megpróbáltatás elé állítja a dolgozókat. a gyárat ellátó kőbányában a déli órákban már valósággal izzik a sziklafal. a munkát éppen ezért úgy szervezték meg, hogy a kőfejtők csak a kora délelőtti órákban dolgoznak. nem kevésbé nehéz helyzetben vannak a mész- és klinkerégetők. a kemencék körül állandóan 45 fok felett van a hőmérséklet. a kemencék esetleges javítása egészen rendkívüli helytállást igényel. ilyen használatát nem tűrő munka befejezésére - az egyik klinkerégető kemence belső falának javítására - került sor kedden a gyárban. a kemence belsőjében 60-70 fokos volt a hőség. a munkások óránként váltották egymást és így végül is 24 óra alatt kijavították a falazatot. a nehéz feladatra vállalkozókat „meleg-prémiummal”, jutalmazta az üzem.

a gyár dolgozóinak helytállását mutatja, hogy nemcsak a napi terveket teljesítik, de a nehéz munkakörülmények ellenére tovább növelték év eleje óta szerzett előnyüket. már több mint 3 ezer tonna mész és csaknem 1.5 ezer tonna klinkert értékesítettek terven felül. /mti/

..

16.00/ju

1604 Zeln

-27-

bb 45. rendelet a kenyérgabona és liszt cseréjéről - hét kilóval több órleményt kapnak a termelők

1 kf/kf-ju bs

1968. július 9.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, az országos anyag és árhivatal elnökével egyetértésben rendeletet adott ki a kenyérgabona és liszt cseréjéről.

a miniszteri rendelet az 1962-ben kiadott intézkedést módosítja. leglényegesebb változás, hogy a 15 százalékos „órlelési díjat”, 8 százalékra csökkentették. a malmok és a liszt cseretelepek ezentúl egy mázsa kenyérgabonáért nem 85 kiló, hanem 92 kiló buza órleményt adnak. egy mázsa rozs ellenében is 92 kiló rozsórlemény jár. a rendeletet intézkedik arról is, hogy ha a termelősövetkezetek a tagság kenyér gabona fejadagját egyben, nagy tételben viszik cserére, a beszállításért fuvardíjat kapnak. az órleményt viszont a cseréltető saját költségén szállítja el a malomból vagy a cseretelepről.

a miniszteri rendelet előírja: a vegyszerekkel kezelt, csávázott kenyérgabonát lisztcserére felajánlani tilos. a rendelet mellékletként közli a lisztcserére átadható kenyérgabona minőségi előírásait, s az eltérés esetén a minőségi különbségek elszámolásának szabályait, módját. /mti/

-. -

bb 46. eltemették nagypál béla zeneszerzőt

k ol/tr-ju zs bs

1968. július 9.

kedden a rákoskeresztúri temetőben a hozzátartozók, barátok, pályatársak és tisztelők nagy részvétellel kísérték utolsó útjára a 74 éves korában elhunyt nagypál béla zeneszerzőt, aki az egykori népopera, majd a városi színház, és hosszú éveken át a királyi színház karmestere, a nyugállományba vonulása előtti években pedig a néphadsereg színházának zenei vezetője volt.

a temetésre elküldte koszoruját a magyar népköztársaság művészeti alapjának zenei szakosztálya is. /mti/

-. -

16.05/ju

16.12.2. eln

-28-

bb 47. egy éves előny az oroszországi xxii-es akna építésénél - megkezdtek a külszíni épületek átadását

a vid-kz/tné-ju ká bs

1968. július 9.

oroszlány legfiatalabb bányájában - a xxii-es aknán - megkezdtek a külszíni épületek átadását. elkészült a fürdő, az öltöző, az iroda- és a kompresszorház, valamint a műhelycsarnok. ez lesz az első olyan oroszországi bánya, ahol három akna működik majd. közülük kettő már készen van - a harmadikon pedig befejezéshez közeledik a szerelés.

a beruházás kivitelezői tartják a már korábban megszerzett egy éves időelőnyt: 1969 decembere helyett már ez év végére befejeznek minden munkát. a hazai szénbányászatban szinte példátlan, hogy ilyen nagyszabású munkát ilyen rövid idő alatt fejeznek be. a 272 millió forintos költséggel kialakított új bánya 10 és félmillió tonnányi szénvagyonot tesz hozzáférhetővé. /mti/

-. -

bb 48. „ száz éves a máv,, és tompa mihály emlékbélyeg

1 kf/kf-ju bs

1968. július 9.

a máv megalakulásának 100. évfordulója alkalmából, a vasutasnapra, július 14-én 2 forintos emlékbélyeget ad ki a posta.

tompá mihály halálának 100. évfordulója alkalmából - az évfordulók-események, 1968. bélyegsorozaton belül - 60 filléres, a költő arcképét ábrázoló bélyeget hoz forgalomba a posta július 30-án. /mti/

-. -

16.15/szb

16.12.2. eln

-29-

bb 49. „összezsugorodtak,, a borsodi tavak

vid-kz/tné-lm ká

1968. július 9.

a másfél hónapja tartó kánikulai melegben „összezsugorodtak,, a borsodi tavak. hazánk egyik legnagyobb hegyvidéki víztárolójában - a rakacai tóban - mintegy 20 centiméterrel apadt a vízszint. a 300 hold kiterjedésű lejtősen mélyülő tó együttesen körülbelül 50 holddal „zsugorodott,, több mint egy méterrel csökkent a körülbelül 200 holdnyi kiterjedésű nyéki tavak mélysége. a kavicsbányászat során keletkezett tórendszerből eddig annyi vizet párologtatott el a nap, amennyi miskolc város 10 napi szükségletét fedezné. megapadtak a sályi és a mezőcsát környéki víztárolók is. tisztalucnál a nagy szárazság következtében kiszáradtak a folyómenti nádasok. a hernád völgyének rétjein kiszáradt a fű, noha ezen a vidéken a rétek más években még nyár derekán is elegendő táplálékot adtak a legelő jószágoknak./mti/

..-

bb 50. mozgó fürdők az állami gazdaságok gabonaföldjein

a vid-cs-mné-lm ká

1968. július 9.

tikkasztó, harmincöt-negyven fokos perzselő hőségben dolgoznak a kombájnosok, szállító munkások a szolnok megyei állami gazdaságok gabonaföldjein. teljesítményük az alacsonyabb szemtermés ellenére is jó; egy-egy szk-4-es kombájn naponta öt-hat vagon szemet csépel ki. az állami gazdaságok több intézkedést tettek, hogy segítsenek a szinte emberfeletti hőségben dolgozó betakarító brigádokon. a palotásiak kezdeményezésére mozgó mezei fürdőket üzemeltetnek a határban. a pótkocsikra szerelt nagy tartályokra zuhanyozókat szereltek, és a „fürdők,, mindig ott parkiroznak ahol a kombájnos brigádok dolgoznak. naponta száz-százötven hektoliter vizet szolgáltatnak a felüdüléshez. a déli órákban a mezei ebédlőknél parkiroznak a tartálykocsik és étkezés előtt is módot adnak zuhanyozásra./mti/

..-

bb 52. ötven-hatvan fok földközélen - megfelezték a műszakot

vid-kz/tné-lm ká

1968. július 9.

kevés olyan munkahely van, ahol a rekkenő hőségben annyit szenvednek a melegtől, mint az utépitők. a kpm győri közúti vállalatának dolgozói, akik a nyári időszakban 150 ezer négyzetméternyi aszfaltutat építenek, 180-200 fokos hőmérsékleten kevert anyaggal dolgoznak. a nap melege és a forró aszfalt hatására 50-60 fokos földközeli hőmérsékleten végzik munkájukat. a vállalat munkakörülményeik javítására törekedve megosztotta a műszakokat: az utépitők csak a kora reggeli és a késő délutáni órákban terítik a forró aszfaltot. a déli órákban, amikor a hőség tetőzik, csak a keverő üzemek dolgoznak./mti/

..-

16.10/Lm

16.14.2.2.2.

-30-

bb 53. 80 fok a martinban, 20 fok a gépgyárban

1 sl/tr-ju bs

1968. július 9.

a csepel vas és fémművek meleghez edződött martinászeit és hengerészeit is kemény próbára teszi a hosszantartó kánikula. a gyár legmelegebb pontja a martin üzem darusfülkéje, ahol a kemencéből áramló hőség miatt kedden 80 foknál is melegebb volt. 70-75 fokos hőségben dolgoznak csapoláskor a kokillaöntők, adagoláskor és mintavételkor az olvasztárok, s az acélmű dróthuzói, akik a szabadon kuszó izzó huzal utját egyengetik.

a nagy melegben a ventilátorok jelentenek némi felüdülést, s a sózott szódavíz, amit korlátlan mennyiségben fogyasztanak. a rendkívüli meleg miatt vitamindus-teát is osztanak az acélműben, naponta 1.300 litert. a szakszervezet közbenjárására a hengerdében hűtőszekrényt is felszereltek, hogy az ott dolgozók a hazulról hozott ételeket hidegen tarthassák.

a meleg ellenére a munka tervszerűen halad, terveket teljesítik. programszerűen dolgoznak a martin üzem 111-as kemencéinek átépítői is, akik fél óránként kénytelenek váltani egymást, mert a napokkal ezelőtt „kihűlt,, kemence téglái is 60 fokos meleget árasztanak. így a tervezett 9 nap alatt befejezik az átépítést. a csepeli kohászok általában heti 42 órát dolgoznak, s új munkarendjük szerint egymást követően csak négy napot töltenek a kemencék mellett, utána másfél-két nap szabad idő következik.

a csepel művek legkellémesebb munkahelye pillanatnyilag a szerszámgépgyár nagy pontosságú gépgyára, ahol technológiai okokból állandóan 20 fok a hőmérséklet. a korszerű légkondicionáló berendezések legfeljebb egy fokos hőmérséklet-eltérést engednek. a viszonylag hűvös csarnokba csak zakóban ajánlatos belépni, mert a hőmérsékletkülönbség ártalmas lehet. /mti/

..-

16.20/ju

16.21.2.2.2.

-31-

bb 54. a túlságosan alacsonyan érkező hűvös levegő nem tudott átkapaszkodni a kárpátokon - a hét végére talán bekövetkezik az enyhülés

1 tz/tm-lm bs

1968. július 9

a legutóbbi 24 órában a középpontjával nagyjából a baltikum felett és attól keletre elhelyezkedő áramlási rendszer hátoldalára kerültünk. így a skandináv államok irányából mérsékelt sebességgel hűvös levegő ömlik közép-európa keleti felére. ennek a légtömegnek a hőmérsékletére jellemző, hogy a higanyszál az északi államokban nem egy helyen - például malmöben, stockholmban, helsinkiiben - csak 17, leningrádban 18 fokig emelkedett.

ez a hűvös levegő kedd reggelre elérte a kárpátokat is, de sajnos olyan alacsonyan érkezett, hogy teljes egészében nem tudott átkapaszkodni a hegygerinceken. így csak egy-két helyen okozott záporosodást, és csupán annyi lehűlést hozott, hogy nyíregyházán 11 órakor 24 fokot mértek, amikor pedig az ország többi részein már 30-35 fokot mutatott a hőmérő. ezeket azonban körülbelül fel is használta teljes mozgási energiáját, aminek legjobb bizonyítéka, hogy délután 2 órakor már nyíregyházán is 31 fok volt a meleg. és bár az ország északnyugati részén is hasonló folyamat játszódott le, sopron hőmérséklete sem tudott 30 fok alatt maradni.

kedden 14 órakor a legnagyobb hőség - 36 fok - szegeden volt, de miskolcon és turkevényen is 35 fokot mértek. a 34 fokot viszont csaknem mindenütt, így budapesten is elérte a higanyszál. így most is európa legmelegebb részéhez tartozunk, amelyet körülbelül a bécs-ungvár-jasi-dnyetropetrovszk-bukarest-athén vonal és a jugoszláv tengerpart határol. ezen a területen 35-38 fok volt a maximum. pedig még észak-afrikában is csak algirban volt 39 és oran környékén 35-38 fokos a hőség. ugyanakkor a sarkvidéken a földrajzi adottságoknak megfelelő hőmérséklet alakult ki. murmanskznál 7 fokot mértek.

a hőség előreláthatólag szerdán is vendégünk marad, ha azonban újabb váratlan fordulat nem következik be, a hűvösebb levegő lassan mégis csak beszívárog hazánk területére, és van rá kilátás, hogy a hét végére valamit enyhül a kánikula./mti/

16.35/Lm
16.41.2-el

- 32 -

bb 51. 1160 vagonnyi zöldség és gyümölcs bács-kiskun megyéből - szedik a kései rózsabarackot

a vid-cs/fné szb ká

1968 július 9.

az év első felében kedvezően alakult bács-kiskun megyében a zöldség felhozatal. az ország híres „zöldséges kertjéből”, a vártnál is több, összesen 1160 vagonnyi áru érkezett a mékátvevő telepeire, ahonnan az ország egész területére szállították, s több mint tíz országba exportálták. most a hosszantartó szárazság és a rekkenő hőség miatt késik a júliusi csucsidény: a szokásos napi 50-60 vagonnyi zöldség, gyümölcs helyett mindössze 30-35 vagonnyi érkezik. a szokottnál sokkal gyorsabban leérett a korai kajszli, s máris megjelent a kései rózsabarack, amely a csapadékhiány miatt apró maradt. a hazai és külföldi piacokon egyaránt kedvelt a gyümölcsből a tavalyi 2000 vagonnal alig negyedrésze kerül az idén forgalomba. az egyéb gyümölcsféléből is kisebb a felhozatal. a tervezetthez képest eddig 30 000 mázsával érkezett kevesebb gyümölcs a felvásárló telepekre.

a szinte égető homoktalajokon mindnütt sinylődnek a szántóföldi zöldségfélék. a szokottnál kisebb a terméskötődés, letasult a vegetáció. az eddig kitűnően fejlődő szőlőültetvények ugyancsak érzik már az aszályt: az utóbbi hetekben a bogyók már alig-alig fejlődtek. /mti/

--

bb 55. proszt jánost,

k ms/gk szb zs

1968. július 9.

a magyar tudományos akadémia levelező tagját pénteken délután fél 3 órakor temetik a farkasréti temetőben. /mti/

--

bb 56. debreceni és lengyel főiskolások cseregyakorlata

vid-fm/mné szb ká

1968 július 9.

kedden a lengyelországi koscielcbe utazott a debreceni felsőfokú mezőgazdasági technikum hat tanára és 26 diákja. a debreceni fiatalok az ottani főiskola gazdaságában termelési gyakorlaton vesznek részt és meglátogatnak tudományos intézeteket is. viszonzásként augusztusban debrecenben fogadnak két hétre lengyel tanárokat és diákokat. /mti/

--

16.45/ju
16.41.2-el

-33-

bb 57. megfékezte a gabonatűzet egy 80 éves tsz-nyugdíjas
a vid-fm/mné-ju ká la 1968. július 9.

példás helytállással akadályozott meg gabonatűzet kutas gergely 80 éves gércei tsz-nyugdíjas. a szőlőjébe indult, amikor észrevette, hogy a helyi béke termelőszövetkezet 80 holdas gabonátlábjára felett vezető 35 ezer voltos távvezeték leszakadt, és a keletkezett elektromos ív meggyújtotta a gabonát. nyomban hozzáfogott a tűz oltásához, s azt sikerült megfékeznie. közben a faluból is érkezett segítség. a tsz gabonáját megmentették a tűz csupán jelentéktelen kárt okozott. /mti/

--

bb 58. tanácskozás a földgáz mezőgazdasági hasznosításáról
vid-cs/mné-ju ká la 1968. július 9.

békéscsabán kedden a megyei tanács dísztermében tanácskozást rendeztek, amelyen békés, csongrád, és bács-kiskun megye vezető mezőgazdasági szakemberei, tudományos kutatói vitatták meg a földgáz mezőgazdasági hasznosításának előnyeit, lehetőségeit. bencze lászló, az országos kőolaj és gázipari tröszt vezérigazgatóhelyettese ismertette a felhasználási tapasztalatokat.

békés megyében jelenleg az orosházi szabadság tsz tizen négyzetméteres hajtatóházában hasznosítják igen jó eredménnyel a földgázt. készül a tanulmányterv az ujkigyósi aranykálász tsz-ben, amely mintegy negyvenötmillió forintos földgáz-programot valósít meg az elkövetkező években. az orosházi új élet, a gyulai köröstáj tsz szénaszáritásra, a tótkomlói és békéssámsoni tsz-közi társulás pedig komplett sertés- illetve baromfitelep fűtésére használja a gázt. békéscsabán a szabadság tsz rendezkedik be földgázfűtéses kertészetre. /mti/

--

16.50/ju
16.12.20

-34-

bb 59. finnországba utazott a debreceni népi együttes
vid fm/fné-ju ká la 1968. július 9.

a finn demokratikus ifjúsági szövetség meghívására kedden tiznapos vendégszereplésre finnországba utazott a debreceni népi együttes. a debreceniek részt vesznek a jyvaskylái /mindkét a umlaut/ népművészeti napokon, amelyeken több mint 1500 különböző nemzetiségű táncos lép fel. dr. béres andrás, az együttes vezetője a népfőiskolák nyári továbbképző szabadegyetemén előadást tart a magyar népi táncművészet helyzetéről. /mti/

--

bb 60. a nyiregyházi tanítóképző intézet első - ötven évvel ezelőtt - végzett hallgatóinak találkozója

a vid-fm/mné-ju ká la 1968. július 9.

bensőséges ünnepség zajlott le a kedden a nyiregyházi tanítóképző intézetben. azok a tanítók találkoztak egymással, akik az intézet elődjében - ötven évvel ezelőtt, 1918-ban - először szereztek oklevelet. a találkozón tizenegyen jelentek meg, hatan levélben fejezték ki jó kívánságaikat az egykori osztálytársaknak. a találkozón részt vett az „öregdiákok”, egyik tanára, szalay páál, és budapesten él meg egykori igazgató, kuzaila péter is, aki már 98 éves.

a találkozón az intézet jelenlegi igazgatója, adriányi lászló és az egykori tanár, szalay páál köszöntötte a résztvevőket, akik ezután kölcsönösen beszámoltak egymásnak életükről, munkájukról. /mti/

--

bb 61. a mahart közli,

k hbj/tr-ju la 1968. július 9.

hogy a szolnok-tiszabura között közlekedő személyhajójáratot július 10-től további rendelkezésig technikai okok miatt nem közlekedtetik. /mti/

--

17.30/szb

-35-

17.12.20

bb 62. 860 000 köbméter körüli vízfogyasztás a fővárosban -
kánikulai jelentések

ö hbj/sb-tr-lm la

1968. július 9.

a csaknem háromhetes szárazság következtében szinte szem-
látomást apadnak a folyók. a tiszán a korábbi 35 helyett már 47
gázló nehezíti a hajózást. a duna egy méterrel apadt budapestnél.
kedden már csak 254 centiméteres vízszintet jelzett a mérce, s
naponta további 5-10 centiméteres apadás várható. a hét végén
már valószínűleg a dunán is gázlók keletkeznek. a kánikulai hő-
ségtől a balaton 27, a velencei tó pedig 26.5 fokra melegedett
fel, de még nem haladta meg a tavalyi maximumot. a duna és a ti-
sza azonban már négy év óta nem volt olyan meleg, mint kedden.
budapesten reggel 23, mohácsnál 24.4 celsius fokos vízhőmérsék-
letet mértek, délutánig még 0.6-0.8 fokkal melegedett a víz. a
tiszá vize szegednél 26 fok volt. ha még egy héttig tart a káni-
kula, folyóink vízhőmérséklete megdönti az évszázad rekordját.

a fővárosi vízművek telepein kedden egész nap valamennyi
tartalék szivattyuegység is dolgozott. a hosszantartó kánikula
miatt már csak legfeljebb éjszaka egy-két órára állíthatnak le
néhány gépet, hogy a feltétlenül szükséges javítást, karbantar-
tást elvégezhessek. kedden már a kora reggeli órákban is rekord-
mennyiségű vizet igényelt budapest, a kutak elég vizet adtak, a
csőhálózaton azonban már a délelőtti órákban nem lehetett több
vizet továbbítani. óránként mérték a vízművek a „teljesítményt”,
és ezekből a statisztikai adatokból becsülve kedden a napi víz-
fogyasztás 860 000 köbméter körül mozgott, ami újabb rekordot
jelent. a peremkerületekbe így sem jutott elég víz, sőt olyan
városnegyedekben is jelentkezőt vízhiány, ahol eddig ezt még
nem észlelték, a délutáni órákban pedig a belső városnegyedek
magasabb emeletein sem folyt a csapokból a víz. a délutáni órák-
ban volt a legrosszabb a helyzet. a locsolási tilalmat, mint a
fővárosi tanácsnál közölték, bármennyire is érzékenyen érinti
ez a rendelkezés a kert- és telektulajdonosokat, továbbra is
fenn kell tartani, mert a korlátozás fenntartásával naponta kö-
rülbelül 30 000-40 000 köbméterrel több ivóvízhez juthat a la-
kosság. sajnos, a helyzet javulásával nem számolhatunk, mert a
hálózaton a jelenleginél többet nem tud szállítani a vízművek.
félő, hogy a duna apadásával egyidejűleg a kutak vízhozama is
csökken, s ez még tovább nehezíti a vízellátást.

/folyt.köv./

17.40/Lm

- 36 -

17³⁰

fr

bb 62. / 860 000 köbméter... 1. folyt./-Lm

rendkívüli erőfeszítéseket követel a kánikula a közleke-
dés dolgozóitól is. a budapesti közlekedési vállalat fődiszpé-
cser-szolgálatának tájékoztatása szerint kedden a reggeli csucs-
időben műszaki hiba, elsősorban gumidefekt miatt 177 kocsi
esett ki hosszabb-rövidebb időre a forgalomból, s hasonló volt
a helyzet a délutáni csucsforgalomban is. mindez jó néhány vona-
lon zsufoltságot okozott. a gépkocsi-vezetőket egy-egy forduló-
ra továbbra is tartalékszemélyzet váltja fel, a fáradtság jelei
azonban már mutatkoznak a dolgozókon, s emiatt sajnos gyako-
ribb a kocsik „összekoccanása”, a kisebb karambolok. tekintet-
tel arra, hogy nagyon sok autóbusz kerék-köpeny megy tönkre, a
récsei garázsban a gumijavító részleg kettő helyett három műszak-
ban dolgozik, hogy a megrongálódott gumikat a lehető legsürgőseb-
ben kijavíthassák./mti/

bb 63. svédországban élő magyar tudós előadása

t ms/hné-lm zs

1968. július 9.

dr. Lars ernster professzor, a stockholmi egyetem bioké-
miai intézetének magyar származású igazgatója kedden a magyar
tudományos akadémián magyar nyelven nagyszerű előadást tartott
az élő sejt egyik speciális alkotórészének, a fehérjeszintézis-
ben jelentős szerepet játszó mitochondriumnak szerkezetéről és
működéséről./mti/

bb 64. forgalomkontrollálás a belvárosban

k hbj/tr-lm la

1968. július 9.

a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osz-
tálya és az 5. kerületi tanács vb. építési és közlekedési osz-
tálya értesíti a gépjárművezetőket, hogy július 12-én 0 órától
az apáczai cserejános utcának a deák ferenc utca - március 15.
tér közötti szakasza gázcsőfektetés miatt egyirányú lesz. a
forgalom iránya: északról-délre.

a szabadság híd irányából érkező járművek a roosevelt
tér felé a belgrád rakpart - március 15. téren keresztül az
alsó rakparton haladhatnak, míg a belváros felé az irányi utca -
petőfi sándor utca tereletútvonalon./mti/

17.43/Lm

- 37 -

17²⁰

bb 65. sajtótájékoztató a hadsereg korszerű ételmezéséről

t fe/tr szb zs

1968. július 9.

a néphadsereg ételmezésének időszerű kérdéseiről tájékoztatta az újságírókat kedden sárvári bertalan ezredes, a magyar néphadsereg hadtáp szolgálatának ételmezési főnöke. elmondotta, hogy a néphadsereg tudományos kutatói - szorosban együttműködve a polgári tudományos kutatóintézetekkel - kidolgozták a katonák ételmezésének táplálkozásélettani követelményeit, különös tekintettel a most bevonuló 18 éves, még fejlődésben levő fiatalokra. a bevonulóknak napi 3 900-4 100 kalória értékű ételmisszert biztosítanak. a vizsgálati eredmények azt mutatják, hogy ez a kalóriamennyiség tökéletesen elegendő a fiatal katonák munkavégzéséhez és szervezetük fejlődéséhez. a statisztikai adatok szerint a „kiskatonák”, átlagos évi súlygyarapodása mintegy 3-4 kilogramm volt.

a katonák jelenteg naponta háromszor étkeznek. a jövőben a reggeli és az ebéd közötti hosszú étkezési szünetet úgy akarják csökkenteni, hogy bevezetik a „zsebhen hordható”, c-vitaminos nápolyi, szőlőcukor, gyümölcs-koncentrátum adagokat. több egységnél egyébként már önkiszolgáló éttermek működnek, s előreláthatólag két éven belül az egész néphadseregben áttérnek az önkiszolgáló éttermi rendszerre.

az előadó ezután részletesen szólott a magyar néphadsereg kiegészítő gazdaságainak eredményeiről. e gazdaságok jelentősen elősegítik a katonák ételmezésellátásának minőségi javítását. 1967-ben 22.7 millió forint értékű termékkel járultak hozzá a katonák ételmezéséhez.

a sajtótájékoztatón ezután bemutatták a magyar néphadseregben rendszeresített különféle konzervtipusokat, amelyek jelentős részét már használják. bemutatták a higiénikusan csomagolt félkész és kész ételmecciket, s a tartósított kenyeret is.

végül az újságírók megtekintették a „gulyáságyukat”, amelyeket gázolajjal fűtenek, s ezekben a félkész ételek menet közben 35-40 perc alatt megfőzhetők. /mt1/

--

17.45/Lm

- 38 -

HTI Leli

bb 66. ál-lakatost köröz a rendőrség

1 fe/hné-ju zs la

1968. július 9.

az 1. kerületi rendőrkapitányság körözést adott ki gara jendő, 43 éves, lakás- és foglalkozás nélküli személy ellen.

számos feljelentés érkezett, - különösen az új lakónegyedekből - hogy egy középtermetű, sovány, fekete haju, kopaszodó, ovális, kissé beesett arcu, sötét keretes szemüveget viselő férfi - aki azonos gara jendővel a - különböző lakatosmunkák elvégzését vállalta egy viii. kerületi lakatos kisiparos nevében. a munkákra előlegként kisebb-nagyobb összegeket csalt ki a pénzürelből bélyegző nélküli elismervényt adott. /mt1/

--

bb 67. Lényegesen csökkent a mentők kánikulai forgalma

1 ms/hné-ju zs la

1968. július 9.

a budapesti mentőszolgálat központjában kapott tájékoztatás szerint hétfőről-keddre csaknem felére csökkent a kánikulai rosszullétek száma. hétfőn a markó utcai központból több mint 300 esetben vonultak ki a mentők, főleg a szokatlan, hosszsan tartó meleg időjárás okozta rosszullétekhez. ez rekordnak számít a mentők történetében, évtizedekre visszamenően nem emlékeznek ekkora betegforgalomra. a keddi központi kivonulások száma 160 körül volt, tehát a rosszullétek száma mintegy felére csökkent.

ebben minden bizonnyal nagy szerepe van az elég sűrűn elhangzott egészségügyi tanácsoknak, amelyek könnyű öltözködésre, a zsíros, nehéz ételektől, a szeszesitaloktól való tartózkodásra hívták fel a figyelmet és különösen óvatosságot ajánlottak a szív- és keringési betegségekben szenvedőknek. ez azonban még nem ad teljes magyarázatot az egyik napról a másikra bekövetkezett nagy változásra. valószínűnek tartják, hogy a hétfői rekordban a soknapos kánikula hatása összegeződött; a keddi beteglétszám is kánikulai jellegű, csak az előző napi kiugráshoz viszonyítva tűnik alacsonynak. /mt1/

--

18.15/szb

-39-

1814 Leli

bb 68. a külügyminiszter fogadása

tr-lm zs

1968. július 9.

péter jános külügyminiszter kedden fogadást adott a külügyminisztérium vendégházában mód péternek, a külügyminiszter első helyettesi és szarka károlynak külügyminiszter-helyettesi tisztsége alól történt felmentése, valamint puja frigyosnek a külügyminiszter első helyettesévé és házi vendégnek külügyminiszter-helyettesé váló kinevezése alkalmából. a fogadáson résztvettek erdélyi károly és bojti jános külügyminiszter-helyettesek, és a külügyminisztérium vezető beosztású munkatársai, valamint a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők vezetői./mti/

--

bb 70. magyar-csehszlovák barátsági nap békéscsabán

vid-fm/tné-lm ká

1968. július 9.

kétszázötven évvel ezelőtt, a törökidő után szlovák családok telepítették ujja békéscsabát. a jubileum alkalmából kedden magyar-csehszlovák barátsági napot rendeztek és ünnepelesen fogadták a csehszlovák néphadsereg hazánkban vendég-szereplő művészegyüttesének balett- és revükarát. a 150 tagú együttes a kötöttárugyár és a konzervgyár dolgozóinak munkájával, életével ismerkedett. délután a város vezetői a fegyveres erők klubjában fogadást adtak a vendégek tiszteletére.

este a jókai színházban megrendezett magyar-csehszlovák barátsági esten több mint ötszázan tekintették meg a vendégművészek műsorát./mti/

--

bb 71. időjárásjelentés

tr-lm la

1968. július 9.

a meteorológiai intézet jelenti július 9-én, kedden este:

meleg idő

várható időjárás szerda estig:

kevés felhő, legfeljebb egy-két helyen zápor, zivatar. mérsékelt, napközben megélénkült észak, északkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 29-34 fok között./mti/

--

19.40/lm

- 40 -

19.40

f

bb 69. a „velence”, elnevezésű fejér megyei polgári védelmi gyakorlat példás társadalmi megmozdulás volt - a tapasztalatok értékelése székesfehérvárott

b vid-fm/mné-lm la

1968. július 9.

a három héttel ezelőtt fejérmegyében tartott „velence”, elnevezésű nagyszabású polgári védelmi gyakorlat tapasztalatait - a megyei, városi, járási és községi vezetők, tömegszervezetek, a különböző szolgálati ágak és a lakosság munkáját - kedden értékelték székesfehérvárott. a megyei tanács nagytermében tartott megbeszélésen résztvett herczeg károly, a fejérmegyei pártbizottság első titkára, dr. tapolczai jeno, a megyei tanács vb. elnöke, a polgári védelem megyei parancsnoka, dr. sajnovics jános vezérőrnagy, a polgári védelem országos törzsparancsnoka és martics pál vezérőrnagy.

dr. sajnovics jános vezérőrnagy, országos törzsparancsnok elmondta: az országos szinten irányított fejér megyei polgári védelmi gyakorlaton harmincnyolcezer ember vett részt. tartalma korszerű, szervezetsége és irányítása magasfokú volt; bebizonyította, hogy a lakosság megértette a gyakorlat jelentőségét, a haza védelmének és az önvédelemnek ezt a formáját, s példamutatóan teljesítette hazafias kötelességét. a gyakorlat példás társadalmi megmozdulás volt, a különféle feladatokat fegyelmetten és mintaszerűen végezték el. bebizonyosodott, hogy a megye, a városok, a járássok és a községek vezetői alkalmasak a polgári védekezés különböző formáinak a végrehajtására.

az országos polgári védelmi törzsparancsnok végül köszönetét fejezte ki a gyakorlaton fegyelmetten résztvett lakosság-nak, az irányítóknak, a szakszolgálatosoknak, műszaki mentőknek, egészségügyieknek és a többi alakulatnak, majd a gyakorlat szervezésében kiemelkedő munkát végzeteknek átadta az országos parancsnokság elismerő okleveleit és jutalmait.

dr. tapolczai jeno, a polgári védelem fejér megyei parancsnoka is köszönetet mondott a gyakorlat valamennyi résztvevőjének. hangsúlyozta, hogy a jól sikerült gyakorlat valamennyi tapasztalatát tovább fogják fejleszteni.

végül a megjelenteknek bemutatták a nagyszabású fejér megyei polgári védelmi gyakorlatról készített negyvenperces filmet./mti/

19.40/szb

--

20

-41-

f

bb 72. elhunyt az argentin nagykövetség ideglenes ügyvivője

tr-ju zs la

1968. július 9.

július 9-én budapesten váratlanul elhunyt dr. adolfo marcial ibanez, az argentin köztársaság nagykövetségének ideglenes ügyvivője. péter jános külügyminiszter táviratban fejezte ki részvétét dr. nicanor costa mendez argentin külügyminiszternek. /mti/

--

bb 73. átadták a velencei tó első szállodáját

vid /fm-ju la

1968. július 9.

somogyi jenő, a pannonia szálloda és vendéglátó vállalat vezérigazgatója kedden agárdon ünnepélyesen átadta rendeltetésének a velencei tó első szállodáját. az avató ünnepségen megjelentek fejér megye politikai és társadalmi életének vezetői, valamint részt vett dr. tapolczai jenő, a fejér megyei tanács vb elnöke.

a háromemeletes ^{modern} hotelben 66 kétágyas, fürdőszobás lakosztály várja a vendégeket. a földszinten 200 személyes eszpresszót rendeztek be. a 6.5 millió forintos költséggel létesített szállodát a fejér megyei építőipari vállalat rekordidő - alig fél-év alatt - építette fel kifogástalan minőségben. a tópart első szállodája szerdán reggel már vendégeket fogad. /mti/

--

bb 74. magyar-mongol barátsági nap pásztón

a vid-fm/mné-ju la

1968. július 9.

a mongóliai győzelmes népi forradalom 47. évfordulója alkalmából kedden magyar-mongol barátsági napot tartottak pásztón. a hazafias népfront nógrád megyei és pásztói járási bizottságai, továbbá a járási tanács által rendezett ünnepség alkalmából pásztóra érkezett magalzsavin zsamszran, a mongol népköztársaság budapesti nagykövete és felesége.

/ folyt. köv. /

20.00/ju

20¹⁰

fr

-42-

bb 74. / magyar-mongol... 1. folyt./-ju

a vendégeket juhász sándor, a járási tanács vb. elnöke fogadta, és tájékoztatta a megye és a pásztói járás életéről és fejlődéséről. ezt követően a több mint négyezer holdon gazdálkodó helybeli béke termelészövetkezetet keresték fel a vendégek, akiknek kelemen istván tsz-elnök mutatta be a gazdaságot.

a magyar-mongol barátsági nap a pásztói filmszínházban rendezett ünnepi nagygyűléssel zárult. nánási lászló, az elnöki tanács tagja, a szövetség felügyelő bizottságának elnöke ünnepi beszédében méltatta a mongol népi forradalom évfordulójának jelentőségét. a nagygyűlésen felszólalt magalzsavin zsamszran, a mongol népköztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

--

bb 75. dunaujvárosban ünnepélyesen fogadták a dunai magyar vit-delegációt

a vid-fm/mné szb la

1968. július 9.

kedden délután dunaujvárosban, a dunaparti kemping bejáratánál ünnepélyesen fogadták azt a magyar vit-delegációt, amely vízi uton, a donán megy a szófiai vit-re. a három magyar motoros gumihajót az mtk negyven kajakosa, valamint a vit-küldöttek elé hajózott dunaujvárosi víziutőrök egyik egysége kísérte első szocialista városunkig. a parton sárosi józsef, a dunaujvárosi pártbizottság első titkára, és tringer gyula, a kisz fejér megyei bizottságának első titkára köszöntötte a vit-delegációt. szombat józsef, a megyei kisz-bizottság titkára üdvözlő beszédében kérte a delegáció tagjait: adják át a vit-en a fejér megyei fiatalok üdvözlését, s mondják el, hogy fejér megye ifjúsága is kész a haladásért és békéért vívott harcban reáharuló feladatok teljesítésére.

ezután a megyei kisz-bizottság, majd a dunaujvárosi városi és járási kisz-szervezetek és a buvár kund vízi uttörőcsapat selyemszalagjait felkötötték a vízi delegáció kopjájára, s átadták a fejér megyei fiatalok vit-re küldött ajándékait.

vedres lászló, a vit-küldöttség vezetője mondott köszönetet a dunaujvárosiak fogadtatásáért. este a kempingben tábor-tűz mellett adtak vit-műsort a dunaujvárosi fiatalok. /mti/

--

20.15/lm

- 43 -

20¹⁵

fr

v é g e